

Історичний нарис

...Сколько бы философы ни спорили,
Знаем, всматриваясь в эти лица:
Каждый эпизод – уже история,
Каждый человек – её частица...

Сізова З.І., беззмінний секретар кафедри

Одна з найстаріших кафедр фізичного факультету – кафедра загальної фізики – була створена під керівництвом доц. А.С.Мільнера з метою викладання курсів фізики на природознавчих факультетах університету у 1940 році перед початком Великої Вітчизняної війни.

Під час війни підрозділи університету були евакуйовані до м. Кзил-Орда, де кафедра працювала у складі Об'єднаного Українського державного університету до осені 1943 року. Після повернення до Харкова, А.С. Мільнер одночасно з завідуванням кафедрою також працював деканом фізико-математичного факультету.

Колектив кафедри (1959 р.)

В дужках вказані посади та роки роботи на кафедрі загальної фізики 1 ряд: Голіщева Марія Яківна (лаб.), Мільнер Абрам Соломонович

(проф.,зав.каф. 1940-1971), Тер-Мікаелянц Єлізавета Іванівна (зав.лаб.), Богдан Михайло Михайлович (ст. викл.), Татарінова Ліана Іванівна (доц. 1956 – 1999), 2 ряд: Бут Ольга Іванівна (лаб. з 1940 по 2009 рр.), Гегузін Яков Овсійович (проф., 1959 – 1964 рр., пізніше – зав.каф.фізики кристалів), Феодосьєва Клавдія Василівна (доц. по 1982 р.), Полякова Наталія Лазарівна (ст. викл. по 1970 р.), Ковтун Євгенія Федорівна (доц.1956- 1987 р.).

З 1964 року за участю чл.-кор. АН УРСР Є.С.Боровика на кафедрі було відкрито спеціалізацію «Фізика магнітних явищ». В цей період (60-і рр.) на кафедру приходять працювати співробітники, подальше життя яких на багато років було пов'язане з кафедрою загальної фізики: майбутні доктора фіз.-мат.наук Мамалуй Юлія Олександрівна(1975), Кунцевич Станіслав Петрович(2001) та Ольховік Лариса Павлівна(2006); майбутні доценти, канд.фіз-мат.наук Палехін Вячеслав Петрович, Мураховський Анатолій Анатолійович, Єфімова Неллі Миколаївна, Горбач Віктор Микитович; старші викладачі Сизова Зінаїда Іванівна, Березняков Артур Іванович(к.ф.-м.наук 1974), асистенти Ніколенко Юрій Опанасович, Безносів Анатолій Борисович.

Кафедра у 1967 р.

1 ряд: Мамалуй Ю.О., Феодосьєва К.В., Мураховський А. А., Мільнер А.С., Давидсон Р.С. (ст. викл.), Полякова Н.Л., Бут О.І.;

2 ряд: Татарінова Л.І., Єфімова Н.М., Сизова З.І., Ковтун Є. Ф., Черваньова А.І. (лаб.), Голіщева М.Я., Кравченко О.Г.(зав. лаб.), Іванов В.(лаб.); 3 ряд: Березняков А.І., Ніколенко Ю.О., Мірошніченко Є. (лаб.), Кунцевич С.П.

Вагомий внесок у становлення спеціалізації внесли акад. Єременко В.В. і докт. фіз.-мат.наук Мамалуй Ю.О.

Доктор фіз.- мат. наук Мамалуй Ю.О.(1975) Єременко Віктор – науковий керівник здобувачів ступеня Валентинович – академік АН канд. фіз.-мат. наук: 1 ряд: Палехін В. УРСР П.(1980), Кунцевич С.П.(1971); 2 ряд: Єфімова Н.Н.(1977), Горбач В.М.(1984), Ольховік Л.П.(1982)

Наступний завідувач кафедри (з 1971 – 1980 рр.), професор Ігор Вадимович Смушков створює на кафедрі лабораторію рентгеноструктурного аналізу, в роботі якої в різні роки брали участь декан фізичного факультету доцент Воробйов В.В., доц. Назаренко В.Г, н.сп.Арінкіна О.Л., Крупоткин М.Я, Чмутов В.М.,Сюсько Ю.В. та ін.

Смушков І.В. один з перших став активно залучати студентів до виконання госпдоговірних робіт, підтверджуючи тим самим на практиці тісний зв'язок одержуваних ними знань з проблемами не тільки фундаментальної, але й прикладної фізики. В ці роки на кафедру приходять молоді науковці, майбутні кандидати фіз.-мат. наук (у дужках вказано дати захисту канд. дис.): Летяго Володимир Олександрович (1985, пізніше доц. каф. експериментальної фізики),

Єзерська Олена Володимирівна(1985, пізніше –доц. каф теоретичної фізики), Ткаченко Микола Васильович(1990, пізніше доц.каф.фізики твердого тіла), Безлепкин Анатолій Андрійович(1991), Малафаєв Микола Тимофійович(1995, пізніше-доц. Академії громадського харчування); наукові співробітники та інженери Голубенко Зоя Всеволодівна, Устименкова Маргарита Борисівна, Костюков Віктор Іванович, Горбачова Валентина Анатоліївна, Тищенко Микола Павлович.

Кафедра у 1977р.

1 ряд: Мураховський А.А., Смушков І.В., Руда О.(лаб.), проф. Pietrzak J.(Польща), Ольховик Л.П., Ткаченко М.В.; 2 ряд: Малафаєв М.Т., Сизова З.І., Ковтун Є.Ф., Ніколенко Ю.А., Бєлих Г.І.(н.сп.), 3 ряд: Горбач В.М., Безносів А.Б., Горбачова В.А.

Багато років (до 1987р.) кафедра виконувала значну роботу як опорна для кафедр фізики вузів Харкова.

З 1981 по 2000 рік кафедрою завідував професор Юрій Андронович Попков.

Кафедра у 1982 р

1 ряд: Татарінова Л.І., Ковтун Є.Ф., Феодосєва К.В., Бут О.І.; Єфімова Н.М., Сизова З.І., Колпакова Л.М., Ольховик Л.П., Ткаченко М.В., Палєхін В. П.; 2 ряд: Ігнатова О.В. (лаб.), Ключко Т.В.(лаб.), Горбачова В.А., Кунцевич С.П., Попков Ю.А., Запорозький В.Д., Нечипоренко А.І., Горбач В.М., Воробйов В.В., Назаренко В.Г., Ніколенко Ю.О., Устимєнкова М.Б., Безлєпкин А.А., Крупоткин М.Я., Тищенко М.П., Малафаєв М.Т.

З приходом проф. Попкова Ю.А. у Фізико-Технічному інституті низьких температур АН України була створена філія кафедри, де студенти отримали можливість проходити практику на унікальних експериментальних установках, виконувати курсові та дипломні роботи, слухати лекції провідних вчених, внесених до

Зали слави фізичного факультету. Серед них: академіки АНУ Єременко В.В. та Харченко М.Ф., чл.-кор. АНУ Звягін А.І., доктора фіз.-мат. наук Хацько Є.М., Андерс О.Г., канд. фіз.-мат. наук Савицький В.М. та ін.

Ю.А. Попков очолив колектив дослідників, що займалися вивченням фізики низькотемпературних фазових переходів у магнітовпорядкованих кристалах оптичними методами. Він одним з перших розпочав фундаментальні дослідження структурних та магнітних фазових переходів за методом спектроскопії раманівського розсіювання світла. З 80-х років під його керівництвом на кафедрі почали працювати майбутні доценти: н.сп. Ванькевич Олександр Вікторович (1998 к.ф.-м.н.) і асп. Савченко Олена Максимівна (1987 к.ф.-м.н.); на кафедру прийшли Колпакова Людмила Миколаївна (н.сп., зав.лаб.), Куфтеріна Світлана Ростиславівна (ас.); частину свого робочого шляху разом з кафедрою пройшли лаборанти: Ігнатова О.В., Ключко Т.В., Узбек О.А., Тулузова О.Є., Усикова А.?, Ручинська О.А. (в подальшому канд. істор. н., доцент каф. історії стародавнього світу та середніх віків); асп. Кузьмичова Т.Г. (1998 – канд.фіз.-мат. наук); н.сп. Троян О.В.

Співробітники кафедри: Колпакова Л.Н., Ванькевич О.В., Савченко О.М.,

В цей період паралельно з викладанням співробітники кафедри активно займались науковою роботою в межах НДР, працювали наукові групи під керівництвом Попкова Ю.А., Кунцевича С.П., Єфімової Н.М., Ольховик Л.П., Мураховського А.А., Зимана З.З.

Лабораторія доц. Кунцевича С.П.: Безлепкін А.А., Палехін В.П.,
Костюков В.І.

Лабораторія доц. Мураховського А.А.: Малафасєв М.Т., Запорозький
В.Б.

Лабораторія проф. Зимана З.З.: Глушко В.І., Борисова Н.М.

Лабораторія проф. Ольховик Л.П. (2009 р.): Голубенко З.В., Сизова З.І., Борисова Н.М., Шурінова О.В.

Викладачі кафедри із групою іноземних студентів колумбійського земляцтва: Зиман З.З., Кунцевич С.П., Воробйов В.В., Попков Ю.А., Ковтун Є.Ф.

Святкування 50-річчя кафедри загальної фізики(1990р.)

Ветерани кафедри(1990р.): Сизова З.І., Ковтун Є.Ф.,Березняков А.І., Полякова Н.Л., Мураховський А. А., ???, Попков Ю.А., Голіщева М.Я., Татарінова Л.І., Феодосєва К.В., Давидсон Р.С.

У наступні (90-ті) роки до колективу долучилися асистент (з 2008 р. – доцент)Таранова Інна Анатоліївна та доцент Казачков Олександр Ростиславович, інженер Люхтан Олена Анатоліївна

Співробітники кафедри: Казачков О.Р., Таранова І.А., Люхтан О.А.

В 2002 р. кафедру загальної фізики очолив д.ф.-м.н., лауреат Держ. премії АНУ Андерс О.Г. (з 2004 професор, пізніше – почесний професор ХНУ)

Колектив кафедри у 2002 р.

1 ряд: Шурінова О.В., Горбачова В.А., Єфімова Н.М., Бут О.І., Андерс О.Г., Ольховик Л.П., Таранова І.А., Сізова З.І., Голубенко З.В.; 2 ряд: кунцевин С.П., Валійов В.Б., Куфтеріна С.Р., Мураховський А.А., Заварзіна Т.В., Безлепкін А.А., Колпакова Л.М., Ванькевич О.В., Палехін В.П., Горбач В.М., Тищенко М.П.

Співробітники кафедри зі студентами (2010 – 2014 рр.):

Проф. Ольховик Л.П. із першими слухачами курсу “Магнитные нано- и микрокристаллические ферритовые материалы” (2-й з права – Мозуль К.О., з 2014 асистент кзф)

Ванькевич О.В., Горбачова В.А., Устіменкова М.Б., Горбач В.М. з випускниками кафедри у лабораторії спецпрактикуму

*В решении будьте непреклонны,
Столкнувшись с будущим в упор,
Ведь общей физики законы
Природой правят с давних пор.*

*Сомнения ваши прочь гоните,
Пусть каждый в памяти хранит,
Что мир прекрасен и магнитен
И вся Земля – большой магнит!*

*Не миф, не сон, не наважденье,
Он прочно вторгся в нашу жизнь –
Весьма почтенное явление,
Пленивший душу магнетизм.*

*Желаем вам сыграть в науке
свою значительную роль!
И, к делу приложивши руки,
Поймать магнитный монополю!*

З 2016 р. кафедру очолив доктор фізико-математичних наук,
доцент Лазоренко О.В.

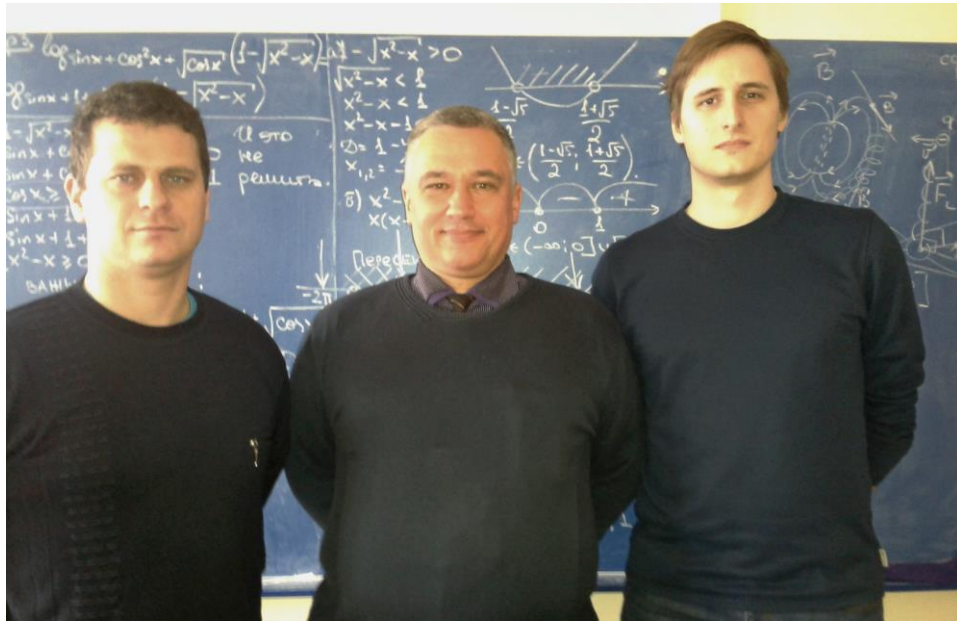
Кафедру загальної фізики рішенням Вченої ради фізичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна призначено базовою кафедрою для проведення курсів підвищення кваліфікації вчителів загальноосвітніх навчальних закладів різних типів і форм власності та викладачів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації, що надають повну загальну середню освіту, за напрямом «Фізика та астрономія».

Викладацький склад кафедри (2018 р.): 1-й ряд доц. Савченко О.М., проф. Кунцевич С.П., доц. Таранова І.А.; 2-й ряд: зав. каф. Лазоренко О.В.,

доц. Савицький В.М., ст. викл. Мозуль К.О., доц. Горбач В.М., доц. Ванькевич О.В., ас. Оніщенко А.А.

З цього часу на кафедрі починається розвиток нових наукових напрямків, пов'язаних із новітніми методами фрактального та мультифрактального аналізів, дробовим численням для дослідження процесів і сигналів різної фізичної природи, вивченням одно- та багатовимірних структур, процесами динамічного хаосу та самоорганізацією у нелінійних системах.

Наукова група проф. Лазоренка О.В.: аспірант. Оніщенко А.А. та магістрант Осетинський О.